

Fons de Solidaritat de la UAB

Resolució de la Convocatòria XXXVII

15 de maig de 2020

Bellaterra Campus UAB (Cerdanyola del Vallès)

1. Projectes de Cooperació Universitària adreçats a països del Sud (línia 1)

UGANDA

Formació del sector ramader i veterinari com a eina de gestió de la resistència als antimicrobians a zones rurals d'Uganda.

- **Dept. / Centre:** Departament de Medicina i Cirurgia Animals
- **Responsable:** Oscar Cabezón Ponsoda
- **Contrapart:** Universitat de Makerere
- **Import concedit:** 7.984 €
- **Descripció:** L'aparició i introducció dels antibiòtics com a tractament de malalties infeccioses bacterianes ha suposat un dels descobriments terapèutics més importants de la medicina. Actualment, l'ús indegut d'aquests en salut humana i animal ha propiciat que un nombre creixent d'infeccions siguin cada vegada més difícils de tractar degut a l'aparició de resistències als antimicrobians (RAM). Resultats preliminars obtinguts pel nostre grup han determinat l'àmplia distribució de bacteris multiresistents a diferents famílies d'antibiòtics, alguns d'ells d'importància crítica per la salut pública, entre el bestiar domèstic, la fauna salvatge i les persones que viuen a zones rurals d'Uganda. Aquest fet suposa un problema de salut pública de primer ordre. El present projecte pretén formar i assessorar a ramaders i veterinaris de zones rurals ugandeses en l'ús dels antibiòtics i, alhora, també monitoritzar la presència de gens de resistència en bacteris com *E. coli* i *Salmonella* spp. Aquests resultats pretenen afavorir polítiques de reducció d'ús d'antimicrobians i establir programes per mitigar la transmissió de RAM a nivell regional o nacional.

MÈXIC

SexAfín-Ciudad Juárez: educación afectivosexual y reproductiva a través de la investigación-acción. Fase II.

- **Dept. / Centre:** Departament d'Antropologia UAB. Grup de Recerca AFIN
- **Responsable:** Bruna Álvarez
- **Contraparts:**
 - UACJ: Universidad Autónoma de Ciudad Juárez
 - UPN: Universidad Pedagógica Nacional
 - INAH: Instituto Nacional de Antropología e Historia
- **Import concedit:** 7.960 €
- **Descripció:** Ciudad Juárez está situada en el estado de Chihuahua, el estado de México con más tasa de embarazos adolescentes –20% del total de embarazos de la región–, situándola en una de las más altas del mundo. La penalización del aborto en el país obliga a muchas mujeres a seguir con una gestación no deseada, dar el bebé a los servicios de adopción o emprender un viaje a países donde el aborto es legal. Las organizaciones internacionales afirman que la educación afectivosexual y reproductiva es una herramienta de prevención de enfermedades de transmisión sexual, embarazos no deseados y abortos, y estipulan su introducción en el currículum escolar de los centros educativos (UNESCO, 2009). Este proyecto es la continuación del presentado en la pasada convocatoria de la FAS (2019), donde se realizó formación del personal universitario de la Universidad Autónoma de Ciudad Juárez (UACJ) y se empezó con el acompañamiento en la ejecución de la intervención. El proyecto que se presenta en esta convocatoria surge a petición de tres instituciones locales de recibir la formación y el asesoramiento científico técnico del grupo AFIN en temas de sexualidad e infancia. Por un lado, la UACJ está interesada en continuar con el asesoramiento en la implementación del proyecto, así como compartir la experiencia que se realizó en la anterior convocatoria con las otras dos instituciones. La Universidad Pedagógica Nacional del Estado de Chihuahua (UPNECH) está interesada en difundir este proyecto entre los docentes de las escuelas de primaria que realizan diversos másters de especialización docente, así como estudiantes de la Licenciatura de Pedagogía y de Intervención Social. Finalmente, el Instituto Nacional de Antropología e Historia (INAH) está interesado en la transferencia de la experiencia del grupo AFIN entre la comunidad rarámuri, grupo indígena mayoritario en la sierra Tarahumara, con un núcleo de población establecido permanentemente en Ciudad Juárez.

VIETNAM

Educació Aplicant el Reach, per reduir l'ús de pesticides (químics disruptors endocrins) als cultius d'àrees rurals a 3 províncies de Vietnam.

- **Dept. / Centre:** Facultat de Dret. Departament de Dret Públic i Ciències Historicojurídiques. Grup de Recerca Dret Global i Seguretat Humana.
- **Responsable:** Estela Gutierrez Rodriguez
- **Contrapart:** National Vietnamese University Sciences and Humanities
- **Import concedit:** 7.500 €
- **Descripció:** El projecte consisteix en l'aplicació del coneixement sobre la regulació administrativa global dels productes que contenen químics disruptors endocrins (EDCs per les seves sigles en anglès endocrine disrupting chemicals), a les zones rurals de Vietnam, pesticides, plaguicides, plàstics, etc. amb l'objectiu de disminuir l'exposició de la població mitjançant la millora en la cadena alimentària. L'acció es basa en la formació i educació tant als professors vietnamites com als grangers de les àrees rurals de 3 províncies de Vietnam. Atès que Vietnam ha signat un acord de comerç amb la Unió Europea, la circulació dels productes exportats des de la UE a Vietnam es preveu que creixi exponencialment. Basant-nos en el principi de la Justícia Climàtica, i els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030, formem als grangers de les àrees rurals per tal que puguin saber quins productes han estat prohibits a la Unió Europea pel Reglament REACH i que per tant no han de fer servir per la seva toxicitat. Així mateix, mitjançant aquesta formació lliure de químics disruptors endocrins, es potencia l'agricultura biològica aportant un valor afegit a la cadena alimentària amb la consegüent reducció d'alteració hormonal en la població vietnamita.

CUBA

Programa de capacitación para la incorporación de la perspectiva de los ODS-Agenda 2030, en los cursos de formación docente universitario de la UNISS-Cuba.

- **Dept. / Centre:** Facultat de Dret. Departament de Dret Públic i Ciències Historicojurídiques. Grup de Recerca Dones i Drets
- **Responsable:** Zuley Fernández Caballero
- **Contrapart:** Universidad “José Martí” de Sancti Spiritus (UNISS)-Cuba
- **Import concedit:** 7.402 €
- **Descripció:** El proyecto propone el diseño e implementación de un programa de capacitación que permita la formación docente de los profesores de la UNISS-Cuba desde la perspectiva de los ODS. Tiene como finalidad el desarrollo de la competencia de compromiso ético y global, a través de cursos que se incorporarán en los programas de formación docente universitarios de la UNISS y que incluye los objetivos de desarrollo sostenible y de perspectiva de género. Para ello, se facilitarán materiales para que los profesores cubanos puedan ponderar y trabajar la adecuación de sus asignaturas desde los objetivos propuestos. Servirá como modelo para elevar el proyecto a nivel institucional y lograr de esta forma un impacto global, al aplicarlo en todos los programas de formación docente en educación superior que se desarrollen en dicha Universidad cubana.

MALI i TUNÍSIA

Comunicació, migracions i canvi social: diàleg Europa-Magreb & Àfrica al sud del Sàhara per enfortir la recerca i la innovació docent contra la desinformació

- **Dept. / Centre:** Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació. Grup de Recerca LAPREC
- **Responsable:** Ricardo Carniel Bugs
- **Contrapart:** Institut de Presse et de Sciences de l'information (IPSI), Université de La Manouba (Tunísia). Departament de Sociologia i Antropologia, Université de Bamako (Mali)
- **Import concedit:** 6.000 €
- **Descripció:** El projecte pretén promoure i enfortir la cooperació interuniversitària a tres bandes (Nord-Sud/ Sud-Nord i Sud- Sud) entre grups de recerca i institucions d'ensenyament superior del Magreb (Tunísia), l'Àfrica al sud del Sàhara (Mali) i Catalunya (UAB) en relació amb noves narratives, experiències, mètodes de recerca i innovació docent sobre periodisme i comunicació per al canvi social, amb èmfasi en l'àmbit de les migracions. El projecte contempla l'intercanvi de personal docent investigador de les universitats participants mitjançant estades de recerca i docència, per visibilitzar el coneixement produït per cadascun dels partners, fomentar la recerca conjunta i compartir eines i perspectives de formació d'universitaris amb sensibilitat al tema de les migracions que pugui combatre la desinformació de l'opinió pública. A més, la iniciativa pretén establir i consolidar ponts entre la comunitat universitària i organitzacions de la societat civil relacionades amb la temàtica. Entre els resultats esperats, es preveu una publicació científica conjunta, un mapeig d'actors que treballen en aquest camp en els països participants, o un decàleg de bones pràctiques comunicatives sobre el tractament de les migracions produïdes entre Àfrica i Europa.

2. Activitats d'Educació per a la Justícia Global adreçades a la comunitat universitària (línia 2)

Consolidación y divulgación del legado de Joan M. Alier y la “Escuela de Barcelona” sobre justicia ambiental.

- **Dept. / Centre:** ICTA
- **Responsable:** Sergio Villamayor-Tomas
- **Import concedit:** 7.624 €
- **Descripció:** Esta propuesta tiene como objetivos sistematizar los principales aportes que se han hecho desde el ICTA (y fundamentalmente por Joan Martínez Alier) en torno a lo que se ha empezado a llamar como “La Escuela de Barcelona” de justicia ambiental y decrecimiento, con el propósito de usar ese material con fines de formación y sensibilización para un público más amplio, que no incluya solo académicos, sino también estudiantes y miembros de la sociedad civil. El proyecto contará con cuatro acciones interrelacionadas: la publicación de un libro que sintetice las contribuciones de “La Escuela de Barcelona”, la organización de un taller-seminario de formación para los estudiantes y PAS de la UAB, la elaboración y diseminación en el Campus UAB de un glosario/bibliografía anotada/inventario de cursos, y la publicación de una selección de entrevistas/podcasts con figuras relevantes de la “Escuela de Barcelona”.

Guinea Equatorial i el passat colonial català

- **Dept. / Centre:** Departament de Traducció, d'Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental
- **Responsable:** Guadalupe Romero Ramos
- **Import concedit:** 7.478 €
- **Descripció:** Guinea Equatorial va independitzar-se d'Espanya el 1968. Durant la colonització, Barcelona va exercir de metròpolis colonial i van ser sobretot famílies catalanes les que van explotar-la econòmicament. Ara, aquest país africà viu sota una de les dictadures més llongeves i repressives del món, la de Teodoro Obiang, un militar format a Saragossa. L'objectiu principal del projecte és sensibilitzar la comunitat UAB sobre el passat colonial català, la situació actual de Guinea Equatorial i la manca de visibilització a la societat i a la Acadèmia. Al projecte s'aplicarà la perspectiva de gènere, vetllant per una intervenció paritària de dones i homes als actes, fent ús d'una comunicació amb llenguatge inclusiu, sigui als actes com a la difusió, i planificant activitats que visibilitzen específicament els col·lectius més vulnerables a Guinea: les dones i el col·lectiu LGTBIQ+. Activitats previstes: projecció d'un documental, representació de dues obres de teatre, un concert, tres taules rodones, una Biblioteca virtual, i la instal·lació de l'exposició "Guinea: el franquisme colonial". A la difusió comptarem amb la col·laboració de la comunitat afrodescendent d'origen guineà. Esperem aconseguir l'assistència d'almenys un miler de persones a les activitats del projecte.

Seminari sobre els reptes de la conservació de la biodiversitat i dels conflictes fauna salvatge-humans a Uganda

- **Dept. / Centre:** Facultat de Veterinària / Departament de Medicina i Cirurgia Animals
- **Responsable:** Johan Espunyes Nozières
- **Import concedit:** 1.820 €
- **Descripció:** L'any 2014 vam signar un conveni de col·laboració amb la Universitat de Makerere (Uganda), renovat al juliol de 2019, que té com a objectiu el desenvolupament d'activitats de recerca i educació. A més, participem en el "Projecte de cooperació veterinària a Uganda", liderat i finançat per l'ONG andorrana Daktari, que té com a objectiu proporcionar suport veterinari a les comunitats rurals que viuen en zones protegides (Parcs Nacionals), per contribuir a la sostenibilitat entre les seves formes de vida tradicionals i la conservació de la biodiversitat. Al mes de desembre de 2017 vam signar un conveni de col·laboració amb aquesta ONG. Amb la següent proposta d'activitat d'educació per al desenvolupament volem convidar a un veterinari de la "Uganda Wildlife Authority" per impartir un seminari dintre de l'assignatura "Ecopatologia de fauna salvatge" del Grau de Veterinària i un altre seminari a la Facultat de Veterinària obert a tota la comunitat universitària. A més, visitarem el Parc Nacional d'Aigüestortes i el Principat d'Andorra, on es repetirà el mateix seminari.

Planeta UAB: El viaje al otro. Iguales en las diferencias

- **Dept. / Centre:** Departamento de Periodismo y Ciencias de la Comunicación
- **Responsable:** Santiago Tejedor Calvo
- **Import concedit:** 5.850 €
- **Descripció:** El proyecto “Planeta UAB: El viaje al otro – Iguales en las diferencias” busca generar una conciencia crítica entre la comunidad universitaria a partir de diferentes actividades y acciones de sensibilización que parten de la concepción del Campus como un “planeta”. Con más de 40.000 personas -que suman más 50 nacionalidades- entre profesorado, alumnado y personal de administración, la UAB supera en “habitantes” a países como Liechtenstein (36.000) o Mónaco (33.500) o San Marino (31.000). El proyecto posee un planteamiento triangular que integra a tres facultades: Ciencias de la Comunicación, Veterinaria y Derecho. Con la participación de unos 320 estudiantes de tres grados distintos (Periodismo, Ciencia y Tecnología de los Alimentos y Derecho), propone 7 actividades (dos jornadas de reflexión, tres ciclos de debates, una encuesta y un hackathon) sobre 4 grandes temáticas representadas por los elementos de la naturaleza: Agua (educación en valores y la cultura de paz), Tierra (interculturalidad), Aire (sostenibilidad y medio ambiente), fuego (cambio y transformación). Además, se producirán 1 guía didáctica, 1 videolibro, 2 artículos científicos, 1 monográfico para una revista y 3 reportajes.